

Recenzja pracy doktorskiej Pana mgr Marcina Smosny, pt: „Akt twórczy jako synergia formy i materii w obrazie dzieła realistycznego i abstrakcyjnego”, w związku z przewodem doktorskim w dziedzinie sztuk plastycznych, w dyscyplinie artystycznej - sztuki piękne, wszczętym przez Radę Wydziału Rzeźby, Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie.

Praca przygotowana pod opieką promotorską dr hab. Karola Badyń prof. ASP.

Rada Wydziału Rzeźby ASP w Krakowie, powołała mnie na jednego z recenzentów pracy doktorskiej Pana Marcina Smosny. Do sporządzenia recenzji otrzymałem następujące materiały:

- rozprawę doktorską pt.: „Akt twórczy jako synergia formy i materii w obrazie dzieła realistycznego i abstrakcyjnego”
- dokumentację pracy artystycznej pt. „Portret aktu twórczego”
- życiorys oraz wykaz dorobku twórczego
- dokumentację działalności artystycznej

Podstawą opracowania niniejszej recenzji są:

- pismo powołujące mnie na recenzenta w/w rozprawy z dn. 5.07.2017 r.
- rozprawa doktorska wraz z opisem pracy artystycznej
- dokumentacja działalności artystycznej
- życiorys wraz z wykazem dorobku twórczego

Przygotowana przeze mnie opinia została podzielona na cztery części:

- Informacje o doktorancie
- Opinia o pracy artystycznej zgłoszonej jako dzieło doktorskie
- Opinia o pracy teoretycznej
- Wniosek końcowy.

Informacje o doktorancie

Marcin Smosna urodzony 12 kwietnia 1990 roku w Jeleniej Górze, tamże 2010 roku ukończył Liceum Sztuk Plastycznych. 2010-2015 studiował na Wydziale Rzeźby Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie. Dyplom uzyskał w pracowni dr hab. Karola Bady, prof. ASP. Od 2016 roku pracuje na Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie, na stanowisku asystenta w Pracowni Rzeźby III, prowadzonej przez dr hab. Karola Bady, prof. ASP. Marcin Smosna to rzeźbiarz dynamiczny, młody, zaangażowany, aktywny zarówno na terenie Uczelni a także na zewnątrz. Uczestnik licznych warsztatów, wystaw i konkursów w kraju i zagranicą. Warte wspomnienia są chociażby konkursy na pomnik Marszałka Józefa Piłsudskiego w Poznaniu i Tarnowie oraz prace w prestiżowej kolekcji muzeum MEAM w Barcelonie.

Opinia o pracy artystycznej zgłoszonej jako dzieło doktorskie

Praca artystyczna pt.: „Portret aktu twórczego” to próba zderzenia realizmu z abstrakcją, zagadnienie ciekawe i szalenie trudne, bo to obszar dwubiegunowej synergii (posiadającej jednak wyraźną oś) to coś bazującego raczej na fundamentach antagonizmu – przeciwieństwa synergii. Zderzenie raczej trudne, konfrontujące, usytuowane pomiędzy formą i materią, abstrakcją i realizmem, uczuciami i rozumem. To ciągła konfrontacja, rekonfiguracja dawnych nawyków, gotowość do odpowiedzialnego redefiniowania sposobów artykulacji, to stan buntu i ciągłej analizy. Marcin postępuje podobnie jak wielu artystów, którzy nieustannie poszukują adekwatnych środków wyrazu do miejsca i czasu, w których żyją. Konfrontacja wymagająca wyważenia, odnajdywania właściwych proporcji, którym musi towarzyszyć nieustanny wewnętrzny spór, zwątpienie, krytycyzm, skupienie i wreszcie oczekiwanie–nadzieja, prowadząca w kierunku spełnienia. Wszystkie doskonale znane doktorantowi, to przecież tytuły Jego poprzednich prac. Przestrzeń wyzwolona z więzów mimetyzmu pozwala na kreowanie i odnajdywanie nowych rozwiązań formalnych i szerokiej palety środków wyrazowych a ich akceptacja ukazuje nam często niezwykle sugestywne dzieła. Jego zmagania, walka i fascynujące euforie, z których buduje swoje

artystyczne oblicze. Ośmielę się o stwierdzenie, że dzieło doktorskie ma szansę być procesualnym autoportretem emocjonalnym Marcina, ukazującym najdelikatniejsze drgnienia Jego duszy. Wnioskuje, że podejście do problematyki aktu twórczego posiada znamiona nowe, oryginalne i stanowi cenny wkład w rozwój sztuki rzeźby. Krytyczna świadomość Marcina emanuje również znajomością kontekstów historycznych oraz wpisuje się w niezwykłą złożoność cywilizacji po czasach holokaustu czy obecnej wojny. To wszystko plus świadomość humanitarnych katastrof i odpowiedzialność za degradację ekologiczną planety, musi mieć wpływ na obecny obraz człowieka w sztuce. Dojrzałość poglądów poparta talentem i pracą buduje artystyczną osobowość Marcina. Artysta obdarzony nowym, świeżym traktowaniem formy oraz autentyczną emocjonalnością daje w tym przypadku doskonały rezultat. W tym obszarze nie istnieją rzeczy skończone czy definitywnie wyeksploatowane, to obszar otwarty.

Opinia o pracy teoretycznej

Rozprawa doktorska pt.: „Akt twórczy jako synergia formy i materii w obrazie dzieła realistycznego i abstrakcyjnego”, będąca teoretycznym fundamentem a zarazem wsparciem badawczym dzieła rzeźbiarskiego, skonstruowana została z czterech zasadniczych rozdziałów oraz obszernej bibliografii, o łącznej objętości 31 stron. Wstęp przedstawionej rozprawy zawiera jasne nakreślenie obszaru badawczych poszukiwań i wskazuje główne założenia, akcentujące złożoność podejmowanych wyzwań. Tematem pracy badawczej są zagadnienia artystyczne odnoszące się do kształtowania dzieła rzeźbiarskiego poprzez zestawienie konwencji rzeźby realistycznej i abstrakcyjnej oraz wpływ czynników artystycznych i semantycznych. Całość zagadnień wzajemnych relacji dopełnia się, tworząc unikatową strukturę obrazową. W swojej rozprawie skupia się na opisie zjawisk powiązanych z budowaniem formy pt.: „Portret aktu twórczego” oraz wyraźnie manifestuje rolę odczuć w procesie kształtowania formy wobec zagadnienia synergii, która w intencji autora winna ujawnić się poprzez relację różnych konwencji, wpływających na kompozycję środków wyrazowych oraz sugerowanych treści. Nakreśla konteksty, wobec których kształtowało się dzieło doktorskie.

Skupia się głównie na tych zagadnieniach, które wiążą się bezpośrednio z powstawaniem dzieła lub odnoszą się do kształtowania form i adekwatności treści, które mogą udźwignąć nakreśloną w rozprawie ideę.

Wielu artystów mierzyło się z podobną próbą kompozycyjnej walki... wielu poległo w tej bitwie gdyż to niezwykle trudne pole. Powstałe dzieła zawsze we właściwy danemu autorowi sposób unifikują, zestawiają bądź przenikają w siebie konwencje przedstawieniowe, figuracyjne z formami wyabstrachowanymi. W wielu dziełach tego typu łączenie form i treści wynika z przeobrażania bądź zestawiania form i kształtów zaczerpniętych z rzeczywistości, tworzących własne, nowe, indywidualne kody znaczeniowe i estetyczne.

Wniosek końcowy

Kończąc pragnę podkreślić, iż całość przedstawionego dzieła doktorskiego, w części artystycznej i teoretycznej, traktowanego łącznie należy uznać za pracę wartościową, przeżyta i autentyczną, określając tym samym doktoranta jako autentyczną osobowość o bogatej, dociekliwej i otwartej postawie artystycznej. W tym aspekcie autor spełnia oczekiwania związane z całościowo traktowaną dysertacją dokorską, wyrażoną komunikatywnym językiem, trafnie wspieranym cytowaną literaturą.

Przedstawioną pracę dokorską mgr Marcina Smosny, składającą się z rozprawy doktorskiej pt.: „Akt twórczy jako synergia formy i materii w obrazie dzieła realistycznego i abstrakcyjnego” oraz pracy artystycznej pt. „Portret aktu twórczego” - jako całość, oceniam bardzo wysoko. Praca spełnia zatem w mojej opinii wszystkie warunki określone w Ustawie z dn. 14.03.2003 roku, wraz z późniejszymi zmianami, o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach naukowych w dziedzinie sztuki.

Z pełnym przekonaniem zwracam się do Rady ds. Stopni Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie i wnoszę o przyjęcie rozprawy doktorskiej i dopuszczenie jej do publicznej obrony.

Z poważaniem

TOMASZ SOBISZ